

Abonamentele

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1 an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 5 Aprilie st. v.

„Kolozsvári Közlöny“ publică în numărul dela 16 Aprilie un articol, pe care îl punem sub ochii cetitorilor nostri drept un semn de apropiere în vederi.

Prin diarele maghiare s'a discutat mult cestiunea, cum ar trebui să se procedă spre a face, ca în țările coroanei maghiare clasele culte să fie maghiare și numai maghiare, fiindcă în viața publică numai aceste se manifestă în mod normal.

Noi am ținut în mai multe rânduri, că nu trebuie să-și facă concetățenii nostri maghiari iluziunea, că este cu puțință această unitate în viața culturală, deoarece anume dintre noi Români nu se poate recruta contingent pentru clasa cultă maghiară, ci Români, care învață carte, rămân tot Români, ba profită de știința lor, pentru-ca să cultiveze simțământul național și în masele, din care au eșit, un lucru, de care e altfel puțină trebuință, fiind la țeranul român foarte pronunțată conștiința de rasă. Rămânem dar' clasa cultă română, ba, dacă își dau bine seamă, Maghiarii se pot convinge, că nu numai rămânem, dar' ne și sporim, ne întărim, ne dezvoltăm și pronunțăm din ce în ce mai mult caracterul specific românesc al vieții noastre culturale.

S'a făcut dar' un pas foarte însemnat în discuțiune, dacă încep și Maghiarii să se pătrundă de acest adevăr atât de important pentru viața noastră publică.

Nu poate clasa cultă română nici să fie nimicită, nici chiar să fie oprită în dezvoltarea ei: recunoscut odată acest adevăr, trebuie mai curând ori mai târziu să se facă și cuvenitele încercări pentru stabilirea unui *modus vivendi* între ea și clasa cultă maghiară.

Constatăm dar' înainte de toate, că diarul clujan recunoaște adevărul acesta, ear' cât pentru celelalte, ne rezervăm a ne face mai târziu obiecțiunile.

„Nu putem rezista să nu zimbim, — dice diarul clujan, — când cetim vaietele diarelor române asupra intențiunilor îndrăcite ale Maghiarilor de a-i stărpi pe Români de pe pământul Ardealului.“

Nu, de aceasta nu se plâng diarele române. Că ar voi Maghiarii să ne stărpească, aceasta o scim și o înțelegem; mai bine scim însă, că nu pot să o facă aceasta. Ne plângem dar' numai pentru-că ei își risipeșc puterile în opintiri zadarnice pentru nimicirea clasei culte române, că ne amăresc zilele vieții și nu ne lasă să urmăm

în toată tigna lucrarea noastră pentru cultivarea poporului român. De aceasta, numai de aceasta ne plângem: voim să trăim potrivit cu vredniciile noastre în țeara aceasta, care este tot atât de bine a noastră ca și a lor, ear' ci nu ne lasă, ci silesc pe unii dintre noi să părăsească țeara, ear' pe alții să-și mistuiască viața în sbuciumări, de care am fi scutiți, dacă s'ar fi stabilit între Români și Maghiari un *modus vivendi* suportabil pentru ambele părți. Ne plângem pentru-că multe din cele mai bune puteri ale noastre, în loc de a fi lucrat aici pentru propria noastră dezvoltare, au părăsit țeara și se consumă într'un mediu social, în care e poate mai puțină trebuință de ele ca aici la noi. Ne plângem pentru-că alte puteri ale noastre sînt împedecate în lucrarea lor: Dr-ul Silași nu mai poate da lecțiuni, Dr-ul Lucaciu a fost scos din cercul lui de activitate, și așa mai departe toți aceia, care au primit asupra lor sarcina de a propaga cultura între Români. Ne plângem, dacă e vorba, că trebuie să ne consumăm o mare parte din puterile noastre în lupte, că trebuie să ne perdem timpul prețios cu discuțiuni și polemii, precând am pute să facem vre-o altă treabă și pentru noi mai plăcută și pentru societate mai binecuvântată.

Nu are dar' diarul clujan dreptate, când urmează:

„Nărođii! — ori ceea-ce e mai rău: fățarnicii! Ca-și-când nu am avé în părțile ardelen treaba mai urgentă de a împedeca procesul de discompunere al propriei noastre naționalități?“

Lăsăm neatinsă cestiunea, dacă se află ori nu societatea maghiară din Ardeal într'un proces de discompunere. Asta nu e treaba noastră. Ținem însă să respingem afirmarea, că noi ne-am plâns vre-odată, că Maghiarii ne cutoresc, că societatea română se află și ea într'un proces de disoluțiune. Din contră, am susținut totdeauna, că răsim prin toate greutățile înainte și că nici stăruințele societății maghiare, nici puterea statului ungur nu sînt destule spre a ne opri pe noi în mersul nostru de dezvoltare. Și ceea-ce n'am ținut noi, nu scim să fi ținut alți colegi români ai nostri.

„Ludovic Kossuth, — urmează diarul clujan, — face în scrisorile sale măiestre, editate în foliosul reuniunii de cultură, o frumoasă analiză a cestiunii extraordinar de interesante, cum, unde și în ce fel se petrece prefacerea națională. Este cu totul neîndoios, că cercetarea și lămurirea în toate direcțiunile a cauzelor în această cestiune este una din cele mai grâte lucrări, căci numai astfel se pot hotărî cu destulă siguranță mijloacele de îndreptare, unde și în ce fel au să fie aplicate.

„Nu ne putem însă dumeri în afacerea aceasta decât așa, dacă vom isola din caosul social anume factori și anume clase. Aici fără îndoială hotărîtor este, care cu ce se ocupă. Scim de exemplu, că redactorul „Tribunei“ vorbește și scrie corect limba maghiară, dar' pentru aceea probabil că nimeni nu îi pune la îndoială sentimentele românesce; mai cunoaștem funcționari români cu multă viață, care sub mîna de fier a absolutismului erau foarte buni Nemți, dar' astăzi, cu toate că nici limba lor maternă n'o vorbesc mai ușor ca pe cea maghiară, sînt tot atât de buni Români pe cât de buni Nemți erau; cunoștem de asemenea foarte puțini industriași ori neguțatori români, care se orientează în vederile lor naționale după majoritatea comitenților lor: în genere se poate susține, că Românul inteligent, fie el industriaș, fie neguțator, fie honorat, numai în foarte rari cazuri renunță la aspirațiunile sale naționale și cătă vreme se află într-o pozițiune, în care poate păstra contactul cu conaționalii sei, afară de limba maghiară folosește și pe cea română și poate nici odată nu se prefacă în cetățean cu sentimente maghiare. Deasemenea se poate afirma, că dintr'un Maghiar cu oare-care inteligență numai în cele mai rari cazuri se face Român. Pe terenul acesta nu avem dar' să ne temem de perirea naționalității maghiare, de desmaghiarisare; ba, ținînd seamă de toți factorii, ne aflăm în oare-care avantaj fiind inteligența română mai mică ca cea maghiară întocmai precum în Ardeal poporațiunea română e mai mare ca cea maghiară.“

Eată un lucru câștigat: nu are să recruteze clasa cultă maghiară din clasa cultă română, nici clasa cultă română din clasa cultă maghiară, fiindcă această recrutare nu este cu puțință.

Dacă așa este, atunci nici să se facă încercări în acest sens, să nu se facă presiuni asupra oamenilor, să nu se persecute Dr. Lucaciu, fiindcă e om cu inima deschisă, precând se scoate la iveală dl. Cf. Moldován, fiindcă simulează sentimente maghiare: să aibă fiesce-care dreptul „nach seiner eigenen Façon seelig zu werden“.

Să încheiem odată socoteala aceasta: să trăescă Maghiarii ca Maghiari și să ne lase și pe noi să trăim ca Români, și fiindcă așa și numai așa se poate să ne gândim serios asupra stabilirii unui *modus vivendi* suportabil pentru ambele părți.

Adecă de ce nu?

Ni se comunică din Deva, că în urma discursului pronunțat decătră deputatul Otto Herman în ședința camerei Ungariei ținută la 13 Aprilie a. c. n. în contra programului și memorialului reprezentanților alegătorilor români ai conferenței din Sibiu dela 1881, dl. Francisc Hossu Longin,

advocat în Deva, a adresat numitului deputat următoarea telegramă:

Dlul Herman Otto deputat în Budapesta (casa deputaților.)

D-ta, dle deputat, în ședința din 13 Aprilie a. c. a camerei din Budapesta, conform raportului publicat în „Egyetértés“ ai timbrat concludul (programul) unanim al conferenței delegaților alegătorilor români, ținută în luna lui Maiu 1881 în Sibiu, de tradare de patriă.

După-ce d-ta ai avut îndrăzneala a o spune aceasta în auzul lumii, fără să fi dovedit, că acel conclud patriotic, luat în unanimitate, în o conferență ținută între marginile legii: pentru-ce și încât este o tradare de patriă, — și după-ce, această invinuire vatămă adunc, în mod nedemn pe reprezentanții alegătorilor români, — eu, unul dintre acei reprezentanți, declar, dle deputat, că aserțiunea d-tale citată, cătă vreme ea nu va fi dovedită, o consider de neprecugetată și drept calumniă.

Deva, în 15 Aprilie 1886.

Francisc Hossu Longin, m. p.
advocat, proprietar și membru al conferenței
alegătorilor români din Sibiu.

Înțelegem indignațiunea d-lui avocat Hossu Longin și fără îndoială, că ea este un sentiment comun celor mai mulți dintre aderenții partidului național. Noi însă atât de mult ne-am deprins cu insultele concetățenilor nostri maghiari, încât am început a le cita drept titluri de onoare.

Și adecă de ce să nu ne insulte dl. Hermann în dietă, când s'a cântat pe uliță celebrul refren: „O te bűdös bocskor!“ și cei-ce l-au cântat au fost lăudați.

Dar' dieta nu e uliță. Nu! Însă nu treaba noastră e să susținem dignitatea unui parlament, în care nu voim a fi reprezentați.

Revistă politică.

Sibiu, 5 Aprilie st. v.

Conform programului statorit în dieta imperială din Viena s'a început încă la 14 l. c. desbaterea asupra proiectului despre gloate. Cu toate că membrii casei sînt obosiți și în mare parte consumați în urma pertractărilor budgetare, această desbatere promise a fi foarte vioae. Până acum s'au insinuat peste treizeci oratori, și între aceia, care vor să vorbească în contra proiectului comisiei, sînt o mulțime de membri ai clubului german-austriac, cu toate că această fracțiune s'a fost hotărît odată să voteze pentru înțrarea în desbaterea specială a proiectului.

Precum se vede — scrie „Neue freie Presse“ — încă nu a succedat a convinge opoziția și poate chiar nici pe câte un membru al guvernului despre aceea, că

sibil pentru ele. Durerea aceasta, națională oarecum, i-a făcut pe Români cu cultură musicală să se întrunească, să cultive împreună musica și să propage între frații lor iubirea pentru musică.

Înfîințată odată reuniunea, ceea-ce până acum era un lucru particular, devine un aședă-mînt național.

A dirijat alaltăieri seară dl. G. Dima reprezentațiunea unei opere, și a dirijat-o bine.

Un German, chiar nici un Maghiar, nu scie ce va să dică aceasta în gândul nostru, al Românilor.

E primul Român, pe care l'am vădut dirigiând o operă, și a dirijat-o astfel, cum ar fi dirijat-o și un German.

Omul acesta a mers din mijlocul nostru la isvorul culturii musicale germane, ca să adune în el tot ceea-ce poate să cuprindă sufletul lui și apoi să vină acasă și să ne fie dascăl în ale musiciei, dirigent, povățuitor pentru propria noastră dezvoltare musicală.

Tot astfel și dl. Popovici, care a cântat atât de frumos, este un elev al celei mai bune școli germane și un propagator al culturii musicale între Români.

Nu tot astfel însă Doamna Crișianu, nu tot astfel dl. Popa, nu tot astfel dl. Pop, nu tot astfel cele câteva puteri musicale, femei și bărbați, pe care le avem în reuniunea noastră și care nu au

Foița „Tribunei“.

„O noapte în Granada“.

(Reprezentare română de operă în Sibiu.)

(Urmare și fine.)

„Înainte de toate, — urmează „Tageblatt“, — se cuvine onorabilului oaspe mențiunea cu laudă. El a adus pentru prințul regent farmecul adimenitor și gingășia rarei sale voci de bariton-tenor, la care nu am fi dorit să mai adăugăm decăt pe ici pe colo încă un fel de bărbăție aspră și impunătoare. Ne așteptam, cei drept, ca romanța tocită „Un vênător sînt eu“ să sune drept ceva cu totul nou și ca în duetul cu Gabriela anume părțile sentimentale, curat lirice să fie scoase cu cel mai frumos efect la iveală; însă în aria cea mare din actul al doilea, ce părea a fi fost scrisă anume pentru acest cântător, dl. Popovici s'a întrecut pe sine însuși.

„Alături cu dl. Popovici Doamna Cr., ca Gabriela, avea o pozițiune grea; cu toate că părea însă indispusă, ea și-a purtat rolul chiar și pentru o cântăreață de profesiune destul de însemnat, cu o binefăcătoare siguranță și cu multă gingășie. Păstori, între care mai ales cel-ce reprezenta pe Ambrosio, deasemenea s'au susținut în rolurile lor.

„Ceea-ce prelîngă toate celelalte a dat însă reprezentațiunii de ieri un farmec neobișnuit a

a fost corul, cum el a umplut scena la finea actului întâiu și mai ales în finala, unde ridică la un efect puternic rugăciunea „Au sunat clopotele de seară.“ Aici se simțea mîna măiastră și inspirațiunea dirigentului Dima, care de sigur că în reușita reprezentațiunii va fi găsit cea mai frumoasă răsplătă a multelor sale osteneli. Textul românesc, eșit pare-ni-se și el tot din peana lui, suna bine de tot.“

Din aceste aprefiări cetitorii nostri vor fi primit de sigur convingerea, că nu e vorba de nise încercări începătoare, ci de o producțiune de o valoare hotărîtă. Că noi înșine sîntem încântați de reușita serii, aceasta de sine se înțelege; am fi fost încântați și de mai puțin, căci abia ieri-alaltăieri am început și trebuie să ne bucurăm chiar și de cel mai mic progres. Cu deosebire important pentru noi este să scim, că producțiunea a fost ținută la înălțimea nivelului culturii musicale generale și că trebuia să fie mulțumit cu ea ori-și-ce om cu gust musical, fie el ori nu Român, fie-ne ori nu binevoitor.

Este fără îndoială serioasă întrebarea, pe care o atinge colegul nostru dela „Tageblatt“, și par'că ne-ar veni și nouă să ne temem, că reuniunea noastră a mers prea departe, când s'a ridicat până la reprezentarea unei opere. Căci ce are să urmeze mai departe? S'a făcut începutul cu cântece mai mici și mai ușoare. S'a urmat apoi, punându-se în studiu bucăți mari și grele,

cum au fost cele executate la ultimele două concerte. Sîntem acum ajunși la o operă, care a reușit și ea. Ce are să fie mai departe?

Tot ce a fost până acum: cântece mici și ușoare, bucăți mai mari și mai grele și din când în când ear' câte o operă mai ușoară, potrivită cu puterile, de care dispunem.

E nesfîrșită scara dezvoltării culturale, în care ne aflăm, și nu ne putem teme, că ne vom urca vre-odată prea sus în ea. Reuniunea noastră e mai mult ca altele de felul ei un focar de cultură.

Ce vedem noi Români, noi înșine, în reuniunea aceasta? ce vedem în reprezentațiunea de ieri seară?

S'au găsit aici în Sibiu câțiva Români, bărbați și femei, toți din generațiunea mai tină, care sub înfrurirea societății germane din acest oraș cu atîta slăbiciune pentru musică, au început să se ocupe la ei acasă cu musica și să-și petreacă oarele libere cu clasicii musiciei moderne, fără îndoială o foarte nobilă pierdere de timp.

Alți Români, tot oameni culti, au și ei timp liber și nu sciu să-l petreacă într'un mod tot atât de nobil. Și par'că te doare oarecum, când te gîndesci, că așa este, căci e sedită în firea omului dorința de a-și comunica și celui mai de aproape al teu mulțumirile, pe care le ai însuși și te doare, când vești, că nu e acce-

această lege e curat teoretică, deoarece în timp de pace nu-și manifestează înțelegerea în vigoare, și nici nu va succeda a o convinge, deși presa oficială s'a mai mobilizat încă odată spre acest scop. E încă o întrebare, dacă în curând nu se va simți lipsa unei novele, care să se îngrijească în timp de pace de instruirea acelor dintre glotași, care n'au fost militari nici odată, și nici aceea nu e sigur, dacă în bugetul de pace nu se va ivi în curând o nouă rubrică. . . . Are să fie o jertfă, sfârșesc foaia vieneză, și dacă această jertfă e neîncungurabilă, să se aducă cel puțin în întreaga conștiință și cu scirea populației, că este într-o adevăr o jertfă.

Diarele din Petersburg aduseseră scirea despre o întâlnire a Țarului cu Sultanul. Cu toate că această scire încă nu s'a întărit până acum, una e sigur, și anume, că o asemenea întâlnire ar fi bine venită încât privește pe Rusia. Posomorirea foilor rusești e cea mai bună dovadă despre aceea, că guvernul s'a lăsat, deocamdată cel puțin, de idea ocupării Bulgariei și astfel e un lucru foarte natural, că prin o apropiere de Poarta, Rusia caută să eșueze oarecum din labirintul cestiunii bulgare. Resultatul final al acestei acțiuni o să fie la toată întâmplarea înlăturarea principelui Alexandru. Foile rusești nici nu-și închipuiesc situația atât de grea; stee în fruntea Angliei ori-și care cabinet, e tot una, deoarece Anglia e de cestiunile sale interne cu mult mai mult preocupată, decât să poată exercita vre-o influență hotărâtoare asupra situației internaționale. De Austria n'ar avea Rusia trebuință de a se teme, cu toate că nu toți împărtășesc vederile unei foi din Moscova, care dăce între altele: „Austria nici odată nu se va cuatea să ridice spada în contra Rusiei, își aduce aminte de prorocirea lui Metternich și scie, că un războiu cu Rusia i-ar fi oara ultimă. Austria va ceda în toate și se va învoi la toate, decum pretenziunile se vor forma în mod hotărâtor și ei i-se lasă alegerea între războiu și pace“

Interesante sînt enunțările generale lui Ignatiev, despre care raportează corespondentul ziarului „Zastava“: „Dacă Bosnia rămîne așa, precum doriame eu — a declarat cunoscutul diplomat — atunci nu numai Bosnia, dar și Sârbia veche ar aparține Sârbiei. Noi cesti din Rusia prea bine știm, că întemele rapoarte cu Austria și sinducia față cu Rusia, numai strica îi poate Sârbiei“. Încât privește Bulgaria generalul rusească a aflat de „un lucru foarte ridicol, că ar exista vre-un Bulgar care să voească a realiza în contra voinței Rusiei acele idei, pentru care a curs sângele a 100,000 Ruși“. „Rapoartele noastre cu Austro-Ungaria — dăce el în sfîrșit — nu sînt tocmai cele mai bune și eu cred, că în curând vom rumpe-o cu deservîrșire. Presa austro-ungară ofensează pe Rusia și diplomații lor se amestecă în mod demonstrativ în toate afacerile Peninsulei-Balkanice. Toate aceste lucruri pot să aducă cu sine un răz-

boi între Austro-Ungaria și Rusia, ceea-ce Rușii deocamdată nu ar voi. Eu cunosc Austria, și dacă și înaintează înspre Orient, eu unul nu mă tem, deoarece cuceririle sale nu le va pute menține, și cu cât va străbate mai tare în țările slave, cu atât va deveni mai slabă“.

Cu privire la Grecia deputatul și academicul francez Mezières, un personaj de altmintearea nu tocmai cunoscut în politică, apără în „Le Temps“ atitudinea Greciei. Câtă vreme, dăce dînsul, Grecia avusese de a face numai cu Treii, a sperat în căderea Turciei. Astăzi însă apasă slavismul asupra Greciei. Pe nedrept este acuzată Grecia că este lăcomă după cuceriri și că turbură pacea. Grecia se apără numai, și voiesce să scie dacă i-se dă teritorul ce i-s'a promis prin tratatul de Berlin sau dacă trebuie să renunțe la el. A lăsa pe popoarele slave din Austria să meargă spre Salonic și pe Bulgarii spre Constantinopol, însemnează a renunța la patrimoniul grecesc.

Desbaterea irică în casa de jos engleză s'a terminat deocamdată prin acceptarea fără votare a billului *Home-rule*. În 6 Maiu se va continua și atunci se va hotărî soarta proiectului precum și a cabinetului Gladstone. Acceptarea aceasta în prima ceteră nu însemnează în Anglia altceva, decât expresiunea casei, că în general e înclinată a intra în desbatere asupra proiectului, și nu poate prejudeca de loc în ceea-ce privește soarta definitivă a aceluia. Deoarece până acum nu ne-am ocupat mai de aproape cu proiectul d-lui Gladstone, lăsam să urmeze drept orientare unele amănunte privitoare la billul *Home-rule*.

În urma acestuia parlamentul irlandez va avea două camere; una compusă din cei 103 deputați actuali, plus încă odată ațătia, care se vor alege în același chip; una a lordilor compusă din cei 28 pairi, cari au astăzi scaun în camera lordilor din Londra, plus un număr oare-care de aleși în oare-care condițiuni de cens. Va să dăce, sistemul bicameral ceva mai rațional decât al Angliei.

În privința cuotei, cu care trebuie să contribuie Irlanda la cheltuielile generale ale regatului-unit, proiectul conține dispozițiuni precise; Irlanda va contribui anual cu 3,240.000 livre sterline, adică cu a cincisprezecea parte.

Din dieta Ungariei.

(Sedinta dela 13 Aprilie n.)

(Urmare.)

Coloman Tisza: Onorată casă! (S'auzim! S'auzim!) Înainte de toate trebuie să protestez în contra acelei apucături a d-lui deputat — și cred că numai pentru aceea s'a folosit de ea fiindcă nu mi-a înțeles bine cuvintele — că eu aș fi atacat verdictul curții cu jurați, sau că l-aș fi reprobat. Eu am constatat numai că verdictul curții cu jurați nu dovedește acele ce s'au afirmat despre cineva, deoarece curtea cu jurați nu judecă despre aceea ce se afirmă, fiindcă aceasta nu cade în cercul de hotărîre al procedurii judecătorești de presă; ei își spun

numai impresiunea lor proprie, dacă a fost sau nu calumniare. (Drept! Așa este! — din dreapta.) Dar verdictul lor nu se poate privi ca dovadă în această faptă penală. (Drept! — din dreapta. Contrădicieri din stînga și stînga extremă) și prin aceasta nu e și nimic deonestător în ceea-ce privește verdictele curților cu jurați. (Drept, așa este! — din dreapta.) Concepția dlui deputat e dar basată pe neînțelegere și ca atare o resping dela mine.

Ce privește celelalte, on. casă, despre aceste nu am de cuget a mă pronunția în detalii, deoarece nu se poate aprecia acest lucru aci. Sînt dator însă a constata, basat pe informațiunile câștigate din mai multe părți, că deoparte hotărît nu corespunde adevărului că oamenii au fost opriți dela subscrierea petițiunilor sau că din această cauză ar fi fost oare-cine înțuciat. S'a întemplat în o comună c'a ajuns la cunoscința solgăbirăului, că acolo țin conventicule de noapte și că populațiunea pacinică se teme din această cauză. (Claritate în stînga.) Da, da, e foarte ușor a ride. (Mișcare în dreapta.) Dar așa este; aceasta e fapt. (E drept! Așa este! — din dreapta. Contrădicieri din stînga extremă.) Aceste conventicule de noapte au fost interzise din partea solgăbirăului; dar a spus totodată hotărît să poțtească a face ziua ce le place, ori să trimită din casă în casă spre subscriere acea petițiune. (Strigări din stînga: A fost interzis! Sgomot.) Dacă lucrul s'ar fi întemplat precum dăceți d-voastre, atunci înși d-voastre fi acușați pe respectivii cu astfel de fapte, care nu se pot face ziua mare, ci numai noaptea și în secret și aceasta ar purta în sine timbrul necorectității. (Drept! Așa este! — din dreapta. Contrădicieri sgomotoase din stînga și stînga extremă.)

Ceealaltă pe ce pune dl deputat mare preț, despre ce, mărturisesc, n'am cunoscință, e că comitele suprem ar fi dispus ca să i-se dea în copia protocolul adunării poporului, pentru-ca să o poată trimite ministerului de interne. Eu, după cât știu, nu am primit acest protocol. Dar chiar dacă ar fi ordonat comitele suprem aceasta, el a putut face aceasta atunci când în urma punerii în discuțiune a lucrului și în urma scirilor din diare m'am informat telegrafice și în scris despre ceea întemplate. Și dacă pentru a se legitima a cerut copia protocolului, — nu înțeleg ce lucru oribil poate să fie în aceasta. (Aprobări din dreapta.)

Horánszky: N'are drept. Judecătorul poate cere, dar altul nu. (Drept: Așa este! — din stînga și stînga extremă: Contrădicieri din dreapta.)

Ministrul-president Coloman Tisza: Scusați, dar de multe ori se cere decătră persoane private, și dacă comitele-suprem îi reacează pe respectivii pentru edarea unei copie a protocolului unei adunări de popor, care după natura sa nici nu poate să fie secretă, — nu înțeleg unde poate să fie aci violare de lege. (Strigări din stînga: Nu e constituțional! — Mișcare din dreapta. S'auzim! S'auzim! Președintele sună clopoțelul.)

Dl deputat s'a mai provocat și la vorbirea unui învătător, ținută cu ocaziunea alegerilor. El însuși a spus, că respectivul a fost predat tribunalului. On. casă, că ce s'a întemplat cu el de atunci încoace, nu știu, nici n'am putut pretinde dela tribunal ca să-mi raporteze în această privință, căci dacă în trecut mi-ar fi plăcut să-mi câștig un astfel de drept, numiați

pentru-ca să se poată produce acest efect, însă nu dresura e ceea-ce ese la iveală, și întrebarea e cine a fost dresat, la iveală ese bunavoință a fiesce-căruia, la iveală ese aptitudinile individuale ale tuturor, la iveală ese sinceritatea, cu care se silesc cu toții, ca să de tot ceea-ce au mai bun în ei.

Da, însă jos în cușca suflorului, stetea ghemuit dl Egen Brote, în dosul culiselor se afla, ca regisor, dl Dr. A. Brote, pe pultul de capel-maestru bătea tactul dl G. Dima, în mijlocul scenei se aflau dl Popovici și doamna Crișianu, care toți au ostănit din greu, ca să asigureze succesul, ear în mijlocul „coriștilor“ erau doamna E. Brote și dl Crișianu, doamna Dima și doamna Dr. Moga, sora ei, și dl V. Bologna, fratele ei, acolo era îndelung răbdătoarea d-na Dr. A. Brote, care a ostănit săptămâni de zile acompianând studiile: acestia erau tot oameni, care lucrau unii din iubire pentru alții și cu dorința de a-și procura înainte de toate ei înșiși o mulțumire.

Au avut această mulțumire, și scim prea bine, că sînt pe din destul răsplățiți prin ea. Să-mi dea însă și mie voie de a exprima, ca cronicar, sentimentul public, încredințându-i despre generala recunoaștere a meritelor, pe care i-le-au câștigat pentru ridicarea nivelului nostru cultural, și rugându-i să stăruie înainte pe calea, în care se află.

Ioan Slavici.

asa ceva o faptă grozav de anticonstituțională. Acum, așa se pare, dl deputat mă acuză pentru-ce nu am făcut. (Claritate în dreapta.) N'am făcut-o, fiindcă nu aparține cercului de competență.)

Dealtminteare îl pot asigura pe dl deputat că încât am dreptul nu voi permite nici-căca astfel de declarațiuni să nu fie pedepsite. Dar una e drept, că atât autorităților administrative, cât și celor judecătorești, în direcțiunile lor ce merge spre bine până la extrem, le pui mai puțin a persecuta astfel de emunțiațiuni, care în focul agitațiunilor electorale, decât a acelor s'ar fi dăce cu alt privilegiu. (Aprobări din dreapta.) Aceasta e ceea-ce pot să dăce ca aplicare în această afacere.

În fine, din vorbirea dlui deputat pentru toare la programul din Sibiu, ar pute să crească cineva, că eu m'am sculat pentru apărarea acelui program, ori că m'am ridicat pentru apărarea acelor, care au fost în Sibiu. Nu am făcut aceasta; dincontră în ceea-ce privește acel program din Sibiu, intrucât a trebuit și să-mi put, mi-am și făcut datorința la timpul scurs. Eu am dăce numai încât îl privește pe vice-comitele și aceasta o dovedesc martorii înaintea curții cu jurați, că el însuși nu a mers la Sibiu, deci n'a fost între aceia, cari au adus în unanimitate acea rezoluțiune; ci din contră, precum am dăce și mai înainte, pe aceia care au mers i-a provădit cu sfaturi și îndrumări patriotice.

Aceasta e aceea-ce am dăce și prin aceasta am arătat, că vice-comitele n'a participat nici prealabil nici ulterior la acel conventicul din Sibiu.

Vorbitorul declară apoi că dacă pacea și ordinea se va turbura, cauza vor fi aceia, care se murdăresc cu vorbe în fața țării și de altă parte nu se sfîesc a transplanta cearta individuală între rasele deosebite și conturbă astfel pacea între deosebita naționalități provocând astfel năcaz și acolo unde el nu există.

Cronică.

Comitele suprem al comitatului Sibiu.

Dr. Mauriciu de Brennerberg, după multe peripeții în sfîrșit a trebuit totuși să îndure catastrofa răposând ieri seara la 9^{1/2} oare. Golul ce-l lasă defunctul după sine e cu atât mai simțit, cu cât Dr. Mauriciu de Brennerberg a împreunat în persoana sa pentru spinoasa chemare ce o avea însuși, ce astăzi se află anevoie, cu toate că sau chiar fiindcă sînt reclamate de raporturile publice, în care trăim. Tactul deosebit și umanitatea nobilă a fostului funcționar suprem al comitatului nostru au fost aplețite de toți locuitorii acestuia fără deosebire de naționalitate și confesiune astfel, încât dăm expresiune jalnică sentimentului general dăcend: Fie-i țărîna ușoară! —

Din partea familiei jalnice nu s'a trimis următorul anunț:

Ioșefina de Brennerberg născ. Lezni, în numele ei, precum și în numele fiilor ei Alfred, Adela, Ermina, Gizela și Irina, mai de parte a cumnatului ei Iuliu de Brennerberg, jude reg. în Brașov și a soției sale Luiza de Brennerberg născ. Beldi, a cumnatelor Ermina de Bömches născ. de Brennerberg și a soțului ei Iuliu de Bömches, jude la tabla regească în Murăș-Oșorhei, a maicei ei bătrâne Ioana Lezni, apoi a sorii ei Maria Konrad născ. Lezni și a soțului ei Mauriciu Konrad, jude ord. la curia reg., precum și în numele tuturor celorlalte rudeni, înfrîntă de durere adîncă aduce la cunoscință moartea mult iubitului ei soț resp. părinte, frate, ginere și cumnat

Dr. Mauriciu de Brennerberg,

comite-suprem al comitatului Sibiu și comite al Sasilor, care după suferințe grele, în al 51-lea an al vieții și-a terminat la 16 Aprilie a. c. seara la oarele 9^{1/2} viața sa neobosit activă, în iubire credincioasă față cu familia sa și dedicată statului și binelui obște.

Remășiștele pămîntesci ale decedatului se vor depune Duminică, 18 l. c., după amiaza la oarele 5 spre odihnă eternă în cimiterul evangelic, despre ceea-ce se înconștințează toate rudeniile, toți amicii și cunoscuții.

Construire de căi ferate. Pentru comitatul Sibiului au prezentat domni Gustav Thalmann, vice-comite, contele Iuliu Schweinitz; Dr. Carol Wolff, deputat dietal; profesorul Martin Schuster, referent economic al comitatului Sibiu și Iosif Connerth, director seminarial, o rugare la ministerul de interne pentru concesionarea prealabilă a construirii unei normale căi ferate vicinale Vințel-de-jos-Sebeș-Mercuș-Seliște-Sibiu-Tălmăciu-Făgăraș cu liniile laterale Sibiu-Cisnădie și Sibiu-Rășinari.

Resultatul alegerilor pentru universitatea săsescă e următorul: S'au ales în cercurile: Sibiu cetate: avocatul Arz de Strausenburg și directorul seminarial Iosif Connerth; cercul rural Sibiu: deputatul dietal Dr. Carol Wolff; Brașov cetate: deputatul dietal Adolf Zay și redactorul Iosif Filtsch; cercul rural Brașov: notarul Carol Bolesch; Bistrița cetate: avocatul Dr. Teodor Filkeni; Sighișoara cetate;

esit la această ocaziune individual la iveală, dar au făcut ca corurile să fie partea splendidă a serii. Și aceste puteri s'au format sub impulsunea primită dela societatea germană din Sibiu, însă ele s'au desvoltat prin reuniunea noastră și sub povățuirea propriului nostru dascăl musical, și de aceea ne sînt oare-cum mai prețioase, fiind primele rezultate ale silințelor noastre în această ramură culturală.

Și prin aceasta e indicată direcțiunea, în care are să se desvolte reuniunea noastră: ea are să producă puteri musicale din ce în ce mai bune și mai multe, pentru-ca prin ele să propage în cercuri mai largi și tot mai largi gustul musical între Români. A făcut-o aceasta ieri prin cantece mai ușoare, o face astăzi prin reprezentarea unei opere, o va face mâine ear' prin cantece ușoare: menirea ei este de a adapta cu firea noastră o cultură musicală superioară, dar la urma urmelor străină.

Ca să fie aceasta cu puțință, trebuie înainte de toate să se producă în noi înșine simțământul, că avem aptitudinile cuvenite, pentru-ca să ne ridicăm la nivelul, la care aspirăm; aici e importanța reprezentațiunii de alaltăieri-seară: ea ne-a dovedit, că avem aptitudinile. A fost îndrăzneată întreprinderea, dar reușita ne-a convins, că putem să îndrăsnim, că putem să ne permitem chiar și luxul de a pune în scenă o operă, numai dacă ne dăm toată silința, căci

avem, moștenite dela părinții nostri inculți, nisce calități, care ne iartă multe. Aceasta o simțiam conducătorii reuniunii, când au dăce: Vom pune în studiu „O noapte în Granada“. Ei nu voiau să impună, nu-și făceau iluziunea, că vor produce prin tinera reuniune română ceea-ce poate o reuniune germană: scopul lor era să-i încurajeze pe Români, să de impulsione pentru silințe mai mari și tot mai mari, și acest scop a fost realizat.

Și de aceea reprezentațiunea de alaltăieri-seară n'a fost pentru noi o nobilă petrecere, ci un adevărat eveniment, care va împintena pe Români din toate centrele de viață și va contribui mult la ridicarea nivelului general.

Nu mai prin aceasta se pot răsplăti nobilele silințe, pe care i-le-a dat Doamna Crișianu, ca să-și țină pozițiunea alături cu un cântăreț atât de consumat ca dl Popovici, numai prin aceasta au înțeles ostenelele și sacrificiile membrilor reuniunii și mai ales ale conducătorilor ei.

Când, în actul întâiu, întră corurile în scenă și scena se umple, e atăta viață, atăta grație în ținută și în mișcări, atăta armonie în întregul spectacol, încât privitorul simte numai decăt, că nu are a face cu nisce coriști de profesione, nu cu statuiți puși la cale, ci cu oameni culți, care fac din iubire și ca toată căldura inimii lor ceea-ce fac.

S'a cerut fără îndoială multă deprindere,